

Kristian Tvillings prædiken midfaste søndag

Taler

Kristian Tvilling
Sognepræst

Dato

30. marts 2025

Sted

Virum Kirke

Omstændigheder

Prædiken er optaget d. 5. marts 2025, men sendt i programmet *Gudstjenesten* på DR1 d. 30. marts 2025 svarende til midfaste søndag.

Prædikentekst

Johannesevangeliet kapitel 6, vers 1-15

Salmer

Giv mig, Gud, en salmetunge
Hvert et lys i livets nat
Nu takker alle Gud

- 1 Tror du egentlig selv på det? Altså tror du faktisk, at det skete på den måde i virkeligheden?

- 5 Sådan var der for et par år siden en konfirmand, der spurgte mig, da vi talte om bespisningsunderet, og det er måske lidt pinligt at indrømme, men det kunne jeg faktisk ikke svare hende helt klart på – for det havde jeg simpelthen aldrig overvejet.

- 10 På den ene side vil jeg på ingen måde udelukke tanken om, at undere kan ske – og kan de det, er det vel ikke så mærkeligt, hvis de har det med at ske, når Guds Søn er til stede.

På den anden side kan jeg bare ikke rigtig indse, hvorfor det skulle være relevant.

- 15 Mange af Bibelens fortællinger – og særligt fortællingerne om Jesus – tager udgangspunkt i virkelige begivenheder, men de er på ingen måde historiske beretninger. Man kan selvfølgelig sagtens vælge at læse dem, som om de var, men så over man vold på teksterne. Man tømmer dem ganske enkelt for
20 betydning.

For hvis man vælger at betragte bespisningsunderet som et referat af en historisk

25 begivenhed, så står man tilbage med en tekst, der ikke kan fortælle os meget andet, end at Jesus var et menneske ud over det sædvanlige, og at de mennesker, der oplevede det, var helt utrolig heldige. Os andre har det til gengæld ingen betydning for. Vi var der jo ikke, vi var ikke en del af det slæng.

30 Nej, skal den og andre tekster på nogen måde få en betydning for os i dag, må vi søge efter deres åndelige indhold og ikke bare efter en banal fysisk virkelighed, der måske eller måske ikke ligger bag.

Og det er nok det, der er vores grundlæggende problem. Vi bliver så fokuseret på den fysiske virkelighed, at vi får svært ved at få øje på den åndelige.

35 Når min konfirmand spurgte, som hun gjorde, er det jo ikke, fordi hun er dum. Tværtimod anser jeg hende for at være usædvanlig højt begavet. Nej, hun faldt bare i den samme fælde, som de fleste af os har det med at falde i: hun reducerede virkeligheden til det, vi kan se og tage at føle på. Hun glemte, at 40 virkeligheden ikke kun er fysisk, men også åndelig.

Og det er sådan set ikke så mærkeligt, at hun gjorde det. Det tror jeg nemlig, vi alle sammen gør en ret stor del af tiden, og hvorfor så det?

45 En del af forklaringen er nok, at det helt generelt kan være vanskeligt at tale om ånd i dag, fordi det har det med at blive noget meget mystisk noget. Det skyldes bare ikke, at det åndelige *er* særlig mystisk – nej, det skyldes bare, at vi er blevet delvis blinde for en meget stor del af virkeligheden.

50 Vi lever i en videnskabelig tidsalder og har efterhånden gjort det i generationer. Og det er på næsten alle måder en god ting. Det har medført mængder af ny viden om os selv og verden omkring os. Det har medført enorme teknologiske og medicinske fremskridt. Men desværre har det også medført en temmelig stor indskrænkning af vores virkelighedsopfattelse: Den del af virkeligheden, som 55 naturvidenskaben beskæftiger sig med, er blevet gjort til *hele* virkeligheden. Hvis der ikke er videnskabeligt belæg, er det ikke virkeligt.

Problemet er bare, at det kun er en del af virkeligheden, som naturvidenskaben overhovedet beskæftiger sig med. Den beskæftiger sig med alt det, der kan 60 efterprøves, hvilket vil sige, at det skal kunne måles, vejes eller observeres. Det er altså hele den *fysiske* del af virkeligheden.

Men hvis man tror, at det fysiske er hele virkeligheden, snyder man sig selv – og
65 troen på Gud er netop troen på, at der findes en virkelighed, der ikke er fysisk,
men ikke desto mindre virkelig. Det er det, man kan kalde den *åndelige*
virkelighed – og den kender vi alle sammen lige så godt, som vi kender den
fysiske.

70 Kærlighed kan fx ikke studeres som et fysisk objekt, der kan måles og vejes, men
det er vel de færreste af os, der vil hævde, at den ikke er virkelig af den grund.

Vi lever i en virkelighed, der på én gang er fysisk og åndelig. Vi omgiver os med
fysiske objekter, men alt det, der binder os sammen, er det åndelige.

75 Det er nok bare sjældent, at det faktum når helt op til vores bevidsthed, og
derfor kan vi have en tendens til at blive stående ved det fysisk håndgribelige.

For det er en anden side af det. Den fysiske virkelighed er lettere at beskæftige sig
80 med, fordi den langt bedre lader sig beskrive rent sprogligt og derfor også
kommer til at stå klarere i bevidstheden. Og det har til gengæld intet med vores
videnskabelige tidsalder at gøre. Sådan har det formodentlig altid været.

Forfatteren til Johannesevangeliet har endda taget det med i sin fortælling.
85 Umiddelbart efter teksten her udlægger Jesus selv underet ved at tale om sig selv
som livets brød – en form for åndelig føde til evigt liv i modsætning til et fysisk
brød til midlertidigt liv. Men hele den betydning går menneskemængden glip af,
fordi Jesus på det nærmeste er nødt til at stikke af, fordi menneskemængden vil
tvinge ham med for at gøre ham til konge. Med andre ord er deres rationale:
90 Fedt nok, garanteret mad på bordet hver eneste dag. Ham går vi ikke af med!

Når Jesus afviser det, handler det ikke udelukkende om, at hans gerning ikke er
at være en almindelig jordisk konge – selvom det bestemt også er et element –
nej, det handler om, at han afviser selve underet som blot og bart en fysisk
95 begivenhed.

Et under er ikke bare et eller andet vildt og uforståeligt, der sker, selvom det slet
ikke burde kunne lade sig gøre. Nej, i bund og grund er et under kun det, som
det *betyder*. Det er det åndelige og ikke det fysiske element, der er afgørende.

Og hvad betyder det så? Hvad betyder det, at Jesus er livets brød, og at den, der spiser af det, skal have evigt liv?

105 Somme tider kunne man jo godt ønske sig, at det bare blev sagt lige ud ad landevejen, så man kunne forstå det. Men problemet er, at vores sprog først og fremmest er udviklet til at kunne fortælle om den fysiske del af virkelighed. Man peger og siger: gulv, loft, kirkebænk – og så er vi enige om de betegnelser.

110 Derfor unddrager den åndelige virkelighed sig også til en vis grad sproget, og uanset hvor gode vi er til at tale om ånd, vil vores formuleringer altid kun være tilnærmelser. Men derfor skal det selvfølgelig alligevel prøves.

115 Hvis vi begynder med den fysiske verden, kan vi nok alle sammen blive enige om, at alt er bundet af tid. Alt i den fysiske del af virkeligheden vil før eller siden gå til grunde. Der er intet, der varer evigt.

Anderledes i den åndelige virkelighed. For ligesom det fysiske er bundet af tiden, er det åndelige forbundet med evigheden.

120 Det kan måske lyde højtpandet, men det er det på ingen måde. Det er fx det, vi oplever i sorgen over at miste et menneske, der står os nær. Det menneske, vi elskede, er død fra os, men kærligheden lever i bedste velgående og giver sig nu til kende i sorgen. Kærlighed er et åndeligt fænomen og tilhører derfor også,
125 hvad man kunne kalde en evighedskategori.

Og det er i den forstand, at Jesus kan siges at være livets brød – altså en kilde til åndelig næring til evigt liv.

130 Han er Gud, der er blevet menneske, og derfor *forener* han også det guddommelige og det menneskelige, det åndelige og det fysiske, det evige og det dødelige, og på den måde viser han os, at vi også – på trods af vores fysiske dødelighed – kan have evighed i vores liv, nemlig ved at lade os beherske af evighedskategorierne.

135 Vi kan få evighed ind i vores tilværelse ved at holde os til kærligheden og forkaste hadet, ved at vælge tilgivelsen og afvise hævn, ved at vise omsorg i stedet for ligegyldighed og ved at insistere på barmhjertighed, hvor skånselsløsheden truer med at få overtaget. Det er åndelig evighed midt i vores fysiske dødelighed.

Kilde

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler.

Kildetype

Digitalt manuskript

145

Tags

Første tekstrække, Midfaste, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/kristian-tvillings-praediken-midfaste>

150

155

160

165

170

175